

Tentamen Beleidsprocessen

Vakcode 174901

Opleiding Civiele Techniek

Universiteit Twente

Datum: 9 april 2008
Tijd: 08.30-12.30
Docent: Willem Halffman

Naam student:

Studentnummer:

- Het tentamen bestaat uit 10 vragen, voor een totaal van 100 punten.
- Bij elke vraag staat hoeveel punten een goed antwoord maximaal waard is.
- Het aantal punten is een ruwe indicatie van de moeilijkheid van de vraag.
- Lees eerst alle vragen, zodat je weet wat je te wachten staat.
- Voor de open vragen: orden eerst je gedachten en structureer je antwoord goed.
- Gebruik een extra pagina indien nodig (beschikbaar bij de surveillant), maar je antwoord hoeft in principe niet langer te zijn dan de ruimte die ervoor is gereserveerd.
- Als je een extra pagina gebruikt, vermeld dan ook daarop je naam en s-nummer. Verwijs bij je antwoord naar de extra pagina.
- Schrijf leesbaar!!
- De opdracht telt mee als bonus: voor 20% van je cijfer, maar enkel als de opdracht beter was dan je tentamen.

Veel succes!

<p>Vraag 1</p> <p>/2</p> <p>/2</p>	<p>Naast de politieke agenda, onderscheiden we nog twee agenda's waar maatschappelijke problemen aan bod kunnen komen. Welke zijn dat?</p> <p>1. De publieke agenda.....</p> <p>2...De beleidsagenda.....</p>
<p>Vraag 2</p> <p>/6</p>	<p>Waar kan je het meest accurate overzicht vinden van problemen die momenteel op de nationale politieke agenda staan?</p> <p>a) op de opiniepagina's van de Volkskrant</p> <p>b) op de websites van de ministeries</p> <p>c) in hoofdstuk 7 van het handboek van Van de Graaf en Hoppe</p> <p>d) in de vergaderagenda van de Tweede Kamer</p>
<p>Vraag 3</p> <p>/8</p>	<p>Welke stelling is juist?</p> <p>a) Beleid evalueren is slechts een kwestie van goed meten of de doelen zijn gehaald.</p> <p>b) Beleid evalueren kan op alle onderdelen van de beleidscyclus slaan.</p> <p>c) Beleid evalueren moet een experiment zo dicht mogelijk benaderen.</p> <p>d) Beleid evalueren is alleen mogelijk als beleid nagenoeg is afgerond.</p>
<p>Vraag 4</p> <p>/10</p>	<p>Welke stelling is juist?</p> <p>a) Een gestructureerd probleem is een probleem dat goed is ingedeeld in deelproblemen.</p> <p>b) Met een goede, objectieve meting van verkeersdrukke kan je aangeven welke mobiliteitsproblemen het belangrijkste zijn voor het beleid.</p> <p>c) Bij een ongestructureerd probleem is er geen overeenstemming over maatstaven en doelen, maar wel over welke kennis relevant is.</p> <p>d) Het temmen van problemen is het proces waarbij de overheid eensgezindheid over doelen en/of relevante kennis probeert te realiseren.</p>
<p>Vraag 5</p> <p>/8</p>	<p>Welke stelling is juist?</p> <p>a) Als ambtenaren het fileprobleem echt belangrijk vinden, ontstaat er vanzelf een beleidsvenster (of 'policy window').</p> <p>b) Een beleidsvenster ontstaat vanzelf als een probleem maar hoog genoeg op de politieke agenda staat.</p> <p>c) Een beleidsvenster vereist inspanning van een entrepreneur.</p> <p>d) Grote politieke gebeurtenissen, zoals een terroristische aanslag, leiden vanzelf tot wijzigingen in beleid.</p>
<p>/36</p>	<p>Vervolgt op volgende pagina</p>

Comment [B1]: Nee, daar vind je de publieke agenda

Comment [B2]: Daar vind je hooguit en met enig geluk de beleidsagenda.

Comment [B3]: Daar vindje alleen een verhaal over agenda's, niet de politieke agenda zelf.

Comment [B4]: Inderdaad, daar worden kwesties besproken die op de politieke agenda staan. Dit is niet de volledige politieke agenda, maar wel een goede benadering.

Comment [B5]: Nee, dat is de meest bekende, maar lang niet de enige vorm van evaluatie.

Comment [B6]: Inderdaad. Je kan agendavorming, beleidsvorming, of zelfs evaluaties evalueren.

Comment [B7]: Nee. Evaluatie als experiment heeft ook nadelen. Het alternatief is interactief of gebruikgericht evalueren

Comment [B8]: Nee, je kan ook vooraf ('ex ante') evalueren

Comment [B9]: Dat zou je misschien denken met dagelijks taalgebruik, maar dat is niet wat we hier bedoelen.

Comment [B10]: Nee, een probleem is niet objectief meetbaar en een prioriteit al zeer zeker niet.

Comment [B11]: Nee, bij een ongestructureerd probleem zijn beide betwist.

Comment [B12]: Inderdaad, zo probeert het beleid problemen te structureren.

Comment [B13]: Nee. Ambtenaren kunnen wel optreden als entrepreneur, maar dan hebben ze nog steeds problemen, oplossingen en politieke gebeurtenissen nodig.

Comment [B14]: Nee, voor een beleidsvenster is meer nodig.

Comment [B15]: Ja, dat is in ieder geval één van de voorwaarden.

Comment [B16]: Nee, daar zijn ook entrepreneurs, problemen en oplossingen voor nodig. Een politieke gebeurtenis alleen is niet genoeg.

<p>Vraag 6</p> <p>/8</p>	<p>Welke stelling is juist?</p> <p>a) Het formuleren van een beleidsprobleem is een kwestie van een politiek gevecht. Rationaliteit heeft daarmee weinig te maken.</p> <p>b) Het ontwerpen van beleid is een kwestie van grondig analyseren of de beleidsinstrumenten goed bij de gekozen doelen passen. De politieke strijd is dan al geleverd.</p> <p>c) Het ontwerpen van beleid gaat altijd vooraf aan de uitvoering van beleid.</p> <p>d) Goede beleidsvorming gaat heen en weer door middel van terugkoppelingen, bijvoorbeeld door te kijken of een gekozen beleidsontwerp wel onderhandelbaar is.</p>
<p>Vraag 7</p> <p>/10</p>	<p>Teken een traditionele, top-down beleidscyclus, met de typische onderdelen van een beleidsproces.</p> <pre> graph TD A[ideologievorming] --> B[agendavorming] B --> C[beleidsvorming] C --> D[beleidsuitvoering] D --> E[beleidsevaluatie/monitoring] E --> C C --> F[plan] C --> G[goedgekeurd plan] </pre>
<p>Vraag 8</p> <p>/10</p>	<p>Zijn er ook alternatieve manieren om beleid aan te pakken voor dit top-down model? Geef hierbij ook een voorbeeld. (ca 5 zinnen)</p> <p>Dit zou een mogelijk goed antwoord zijn: Alternatieven gaan uit van bottom-up opbouwen van beleidsplannen in netwerken, door interactie met actoren in het beleidsveld of de uitvoering. Dat betekent dat je de collectieve intelligentie in het beleidsveld meer mobiliseert. Daarmee wordt beleid minder een lineair proces van doelen naar middelen en implementatie en ontstaat meer feed-back en interactie, een heen- en weerproces tussen formulering van problemen, doelen, middelen en uitvoering. Voorbeeld: Het plan van Eurlings had meer kunnen uitgaan van interactie met de spoorbeheerders en de NS, zelfs met reizigers (bv. Reizigersvereniging Rover) of spoorwegpersoneel om uit te zoeken waar creatieve oplossingen mogelijk zijn.</p>
<p>/28</p>	<p>Vervolgt op volgende pagina</p>

Comment [B17]: Nee, beleid zowel een kwestie van rationaliteit als macht. Er kan dus ook een rationele bijdrage aan probleemformulering zijn.

Comment [B18]: Nee, ook ontwerpen is niet alleen nadenken, maar kan ook politiek zijn. (Zie bijvoorbeeld het stukje over Eurlings.)

Comment [B19]: Nee, soms worden maatregelen die al in de uitvoering zijn alsnog vervat in een beleidsplan. (Beleid verloopt vaak lang niet zo lineair als de beleidscyclus suggereert.)

Comment [B20]: Inderdaad, zie de feed-back loops bij de basisroutines uit college 4.

<p>Vraag 9</p> <p>/10</p>	<p>Geef vijf redenen waarom de samenleving maar beperkt ‘maakbaar’ is door een beleidsinterventie van de overheid.</p> <p>1. kruisend beleid van andere overheden</p> <p>2. onvoorziene omstandigheden</p> <p>3. creatief en anticiperend gedrag van burgers en andere beleidsactoren</p> <p>4. tegenwerking, of zelfs sabotage, in de uitvoering</p> <p>5. handhaving van beleid is vaak heel lastig (of nog: niet alleen de overheid maakt plannen – en er zijn zelfs nog andere redenen)</p>
<p>Vraag 10</p> <p>/2</p> <p>/10</p> <p>/10</p> <p>/4</p>	<p>Lees het bijgevoegde artikel “Plan van Eurlings voor snellere treinen gekraakt”, <i>NRC Handelsblad</i>, 1 april 2008, p. 2.</p> <p>10.1 Hoe is het oorspronkelijke beleidsprobleem hier geformuleerd?</p> <p>“verslechtering van de reistijd als gevolg van de NS dienstregeling van 2007”</p> <p>10.2 Teken een doelboompje (voor zover weergegeven in dit artikel).</p> <p>Eindformule: reistijd verbeteren (centrale doelstelling ontbreekt) Sectordoelen: SD1 snelheid verhogen Almere-Lelystad SD2 snelheid verhogen Sittard-Heerlen 97 seconden (middel: iets van 20 miljoen) SD3 ontbreekt, middel: extra perron Deventer (SD4 of vierde middel ontbreekt)</p> <p>10.3 De argumenten waarmee het plan Eurlings wordt ‘gekraakt’ zijn:</p> <p>a) rationele keuzes: een kwestie van selectie van het waardensysteem b) systeemondersteuning: de vraag of deze beleidslijn de huidige maatschappelijke orde nog ondersteunt c) situationele rechtvaardiging: de vraag of de beleidsdoelen juist zijn d) technische verificatie: de vraag of een verwacht beleidseffect wordt waargemaakt</p> <p>10.4 Welk onderdeel van de beleidscyclus (zie je antwoord op vraag 7) wordt hier geëvalueerd?</p> <p>De beleidsvorming</p>
<p>/36</p>	<p>Dit was de laatste vraag.</p>

Comment [B21]: Nee, er wordt niets gezegd over fundamentele waarden als het belang van reizen of mobiliteit.

Comment [B22]: Nee, ook geen uitspraken over bijvoorbeeld het belang van openbaar vervoer of de trein voor mobiliteit.

Comment [B23]: Nee, geen uitspraken over of het zin heeft om reistijd te willen verbeteren.

Comment [B24]: Ja, deze evaluatie gaat vooral over of de maatregelen de gestelde doelen bereiken – inbegrepen op een efficiënte manier. De argumenten blijven dus geheel instrumenteel en gaan niet in op fundamentele vragen.

